

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Ittiben: Egy óra kor. 1.—	Vidéken: Egy óra kor. 1.20
Nagydévra 3.—	Nagydévra 3.00
Földvra 6.—	Földvra 7.—
Egész évre 12.—	Egész évre 14.—

Egyes példány ára 4 fillér (3 kr.)

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt
Hirdetések petít számítással, díjszabás szerint.
Aprehírdetéseik ára: egy sor 3 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A jövő zenéje.

Budapest, április 10.

A magyar szociálista földmives munkások az elmúlt két husvétli ünnep napján Szentesen, ebben a forrongó, magyar vértől hevülő városban tanácskozássra jöttek össze. Ötven községnek mintegy száz küldötte jelent meg, — köztük öt nő — amely körülmény is tanúsítja, hogy a szocializmus propagandája milyen mélyen belevészté magát a magyar földmives-paraszt lelkületébe. Mintha Dózsa György egykori hívei támadtak volna fel Elhangzóttak az egyszerű emberek ajkairól lánzó beszédek, melyek ugyan most nem lázadásra, hanem társadalmi tömörülésre s gazdasági ellenállásra izgatják a tömeget, mint ahogy most egész Európában napirinden van a gazdasági érdekek küzdelme.

El kell ismernünk, hogy a Szentesen összegyűlt földmives szociálisták ajkáról sok őszinte szó hangzott el. Sok a baj, az anyagi baj ebben az országban, kivált a szegény embernek több a kelletinél. De ez a baj közös a földes gazdáéval, hiszen a földet művelő munkás panasza is azóta gyülekezett össze keserűséggé, mióta a magyar földet annyi adósság terheli, hogy összeroskad alatta s mióta a magyarok alól megindult ez a föld s préda lett az idegen bevándorlók, uzsorások népszíjolózó kezében. Azért nemcsak a munkástársadalom bajáról van itt szó, hanem az

egész magyar társadalomról, amelynek orvoslása csakugyan most már elodázhatlan, hogy ezek a kelevények föl ne fakadjanak s mérges miazmákat ne terjesszenek maguk körül.

Helyeselhetjük, hogy a szentesi munkásokongresszus példás rendben folyt le. Jogokat kiküzdeni a meglévő jogok ostromlásával nem is lehet, nem is szabad, amíg az alkotmányos rend uralkodik ebben az országban. Helyeseljük a szentesi munkásokongresszusnak azt az állásfoglalását is, hogy a magyar államiság keretében mint magyarok és jó honpolgárok küzdenek e jogokért. Ezzel elszakadtak a hazátlan, nemzetközi izgatóktól; egyszerű magyar lelkük felismerte, hogy ami jog, az a magyar államiságban becsületesen küzdelem árán érvényesülhet. Ám nem helyeselhetjük azt, hogy magyar földmivelők, a magyar föld gyermekei a magyarosítás ellen foglalnak állást. Ez még a nemzetközi izgatók közibük oltott hazafiatalan tévtana, amelynek ki kell belőlük forni, mint a seprőnek a tiszta borból. Jogos dolognak tartjuk, hogy ezek a földmunkások a földmivelésügyi kormányhoz igyekezzen fordulni a munkáskamarák felállításáért, a napi bérek szabályozásáért s a legrövidebb munkaidő megállapításáért. De hát nem tudják-e, hogy ezen kérdéseknek két utolsó része Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter által alkotott és az országgyűlés által megszavazott szocialis törvények által már meg van oldva.

Igen, azt hirdetjük mi is, hogy jogot a népek.

Jogot a népek, mely azt hazafias, ve-rejtékes munkájával kiérdemelte. Ezen jogos küzdelemben az ideális állam megvalósítását látjuk abban a törekvésben is, hogy a szegényügy, közegészségügy államosítottassék.

Ámde a követelések se menjenek túlsokba. Ami földmives-munkásaink ne akarjanak földosztok lenni és a máok szerzett és örökölt vagyonán osztozkodni. Ez már az anarchiának egy neme, mely ellen a közbéke, rend és társadalom minden fegyvereivel harcba kell sorakozni. Ugy érrezzük, hogy olyan korban kezdünk élni, melyben a tisztességes törekvések meghallgatásra és érvényesülésre találnak. De az erőszakosságoknak, alkotmányos állami életünk érdekében, utját kell vágni, akár felülről, akár alulról akarnak azok állami létünk bástyáin rést vágni.

Budapest, április 10.

Április 11. Báró Bánffy Dezső, a bukott miniszterelnök törvénybe iktatta a március 15-ike helyett április 11-ikének megünneplését. Ez az ünnep egyáltalán nem ment át a nemzeti köztudatba, mert a népekre érzelmeket erőszakolni nem lehet. Már is szó van ellenzéki politikai körökben arról, hogy a jövő országgyűlésen az április 11-ikének megünneplését elrendelő törvény megváltoztassék oly irányban, hogy március 15-ike legyen nemzeti ünnep.

A MAGYARSÁG TÁRCAJA.

Esküvőn.

Szintelen és egyhangú ünnep délután volt. Egyike azoknak, amelyek amilyen edesek, hangulatteljesek, ha egy kicsiny fehér szobában, egy kicsiny szőke leánnyal hallgatjuk a távolról csengő harangszót, éppen annyira lélekölők, ha a magányos, üres szobában fojtogat a sűrű unalom. Az ünnepi hangulat annyira megsibbasztja a lelket, hogy dolgozni nem tudunk. Olvasni? Nem képes az ember egy könyvből pár lapot átfutni. Az utcák üresek, a kávéházak tömve. Az ablakokon át behallatszik a harangszó. Egyhangú, méla, tompa kongása idegessé teszi az embert.

Egy ilyen vasárnapi délután kiüzött a városból. Ki, amerre a fak hajtogatni kezdték már rügyeket az ágon, hol a földet a csenevész zöld fű hiányos pázsittal már beborította. Távolabb a hivatalos zöldtől, hol ezrivel tolong a nép és a port felveri s mégis azt hiszi, hogy a szabad természet levegőjét szívja magába!

Egyedüli barangoltam az elhagyott, nem gondozott uton. Csak távolról hallatszott a tömeg zivaja, mely úgy szűrődött erre, mintha egy óriási kalitka zárt emberáradat zugna vergődne. És nem ez igazán a helyzet? Kőfalak közé zárt

százerek és százerek tolonganak és törnek egymás elé utat maguknak ököllel.

Az ut mentén egy kis templomféle állott. Kápolna a külváros számára. Nyitott ajtaján átsűrődött a szabadba a gyertyák gyenge fénye s hallatszott a kis orgona fuldokló hangja. Bementem. Hiszen érdekes nézni a kis emberek életnyilvánulásait, a kis existenciák minden cselekedetét. Mert ugyanazokat találjuk és látjuk náluk és életükben, mintha kíváncsian fürkészünk a magukat magasban élni képzeltek emberek életébe. A ruha csak addig teszi az embert, míg az ember nincs egyedül. Figyeljük meg külön-külön az embereket, mikor nem játszzák a jólrosszul betanult szerepet s akkor megkapjuk az abszolúte embert. Amelyik mindig ugyanaz. A többi csak játék!

Esküvő volt. Még pedig a lakodalmas nép a maga kicsiny körének előkelősége lehetett. Mert az első padsorok után pár pad üres volt, csak azután jöttek a többiek. Természetes, a demokraciának is meg vannak a fokozatai. Hiszen ha az agár nemesebb faj a komondornál, miért ne állíthatnánk mi is fel osztályokat akár a hótakarítók között?

A menyasszony vékony, csenevész szőke leányka volt. Sápadt, csinos arca, gyermekes kék szeme mutatták, hogy nagyon gyermek még. A vőlegény tagbaszakadt, erős legény volt. Keseredetten közönséges arcú fiú; széles pofacsontjai buldog formára emlékeztettek. Míg a pap elmondta sokszor elmondott beszédét, melyben

örök boldogságról ép annyi szó volt, mint az egészben unalom, egy oszlop mellé vonva magamat: hallgattam a másodrendű közönség beszédét:

— No, az Irma megcsinálta a szerencsését, a fiúnak már üzlete van.

— De a fiú jól járt, derék leány a kis Irma.

— Vajjon szeretik egymást.

— Miért ne szeretnék?

— Miért? Nem is ismeri Irma a vőlegényét. Hozzá sem akarták adni, mert utálta, mikor odajött.

— Hát miért adták oda.

— Mert oda kellett odni. Az Irma apját most az üzletbe veszi a fiú.

— De milyen gyerek a lány?

— Majd megnő, ha asszony lesz!

— Hát igaz, hogy a legényre néha rájön a bolond óra?

— Igen bizony, akkor üt ver!

— Ah, mégis boldog lesz a leány, van pénze a fiúnak...

Eközben a pap is végére jutott a beszédének. S a szertartás kezdődött. Mikor megkérdezte a lánytól, hogy szereti a vőlegényét s hűséges társa lesz-e, úgy láttam, mintha a fenséges szűz kilépett volna az oltárképről, talán hogy megsimogassa a szegény kis lány sápadt arcát. Vagy talán, hogy kiütze ezt az egész hazug gyülekezetet...

Julien de Bois.

Ugron Gábor jelölése. Szentesről jelentik, hogy az odaváló Ugron-párt elejtette Molnár Jenőt s elhatározta, hogy küldöttség útján Ugron Gábort kéri föl a jelöltség elfogadására.

Uj horvát alispán. Horvátországban tudvaleg királyi kinevezéssel töltik be a megyei főtisztviselői állásokat. Mint a mai hivatalos lap is közli, a király dr. *Unkelhüsser* Károly miniszteri titkárt nevezte ki Szerémség alispánjává.

Miniszteri biztos Aradon. A pénzügyminiszter *Köcsön* Aladár miniszteri titkárt küldte ki Aradra az ottani pénzügyigazgatósági zilált állapotok megvizsgálására.

A katonai bíraskodás és a csendőrség. Heves megye törvényhatósága feliratot küldött a magyar országgyűlés képviselőházához s a feliratban azt kéri, hogy a csendőrséget büntető ügyekben vegyék ki a hadbíráskodás hatásköre alól és helyezték a magyar királyi bíróságok illetékessége alá, ahová a budapesti államrendőrség is tartozik büntető ügyekben. A feliratot Heves megye megküldötte az összes törvényhatóságoknak, csatlakozásukat kérve. Legközelebb az összes törvényhatóságok tárgyalni fogják az új hevesi átiratot s valószínűleg hozzáfognak ahhoz járulni.

Az alkoholizmus ellen.

Budapest, ápr. 10.

Bécsben tegnap vette kezdetét az alkohol-ellenes kongresszus tanácskozása az összes művelt államok képviseletében. A több napra terjedő tanácskozás eredményei még alig sejthetők, de annyi már az első nap eseményeiből is nyilvánvaló, hogy az alkoholizmus terjedése ellen a közel jövőben erős állást foglalnak el a humanitás emberei.

Az alkoholizmus a társadalmak veszedelme. Egyike azoknak az *izmusoknak*, melyek rendszert jelentenek. A rendszer pedig gyakran elfajulása a természet munkájának.

Az alkohol szörnyű pusztítását az emberi erkölcsökön a társadalom érzi meg első sorban, a társadalomnak kell tehát gondolkodni a módokon, amelyekkel ezt a veszedelmes kórt önnön testéből kiirtsa. A művelt államok képviselői, kik a bécsi nagytanácskozáson a *diagnózt* állapítják meg, vannak hivatva arra, hogy utmutatással szolgáljanak a társadalomnak. A modern kor humanus eszméi már régen tiltakoznak az alkohol veszedelme ellen, amely Istent teremtményét, az embert allattá aljasítja, erkölcsét elvadítja és az államépítő, nemzetlentartó társadalomból kis-akitja s most, hogy a kor tiltakozása egy kongresszusi tanácskozás keretén belül ily komoly formában nyilvánul meg, alapos a remény az alkoholizmus leszerelésére.

Az alkohol erkölcspusztító hatását azonfelül tetézi gazdasági és pénzügyi fontossága is. Mert bizonyos, hogy az alkoholizmus az országok gazdasági és pénzügyi erejét is jó részben alássa.

A bécsi kongresszuson Magyarország képviseletében dr. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos van jelen. Képviseelve vannak a belga, dán, orosz, svájci, svéd kormányok. A kongresszus diszelnöke *Hartel* osztrák közoktatásügyi miniszter, diszelnök dr. *Chyzer* Kornél is. A tanácskozás első napjáról a következő tudósításban számolunk el:

Tegnap délelőtt nyitották meg az alkohol-ellenes kongresszust. *Hartel* közoktatásügyi miniszter hosszabb megnyitó beszédet mondott, melyben érdekes visszpillantást vetett az egyes államok szeszfogyasztására. Németországban pálinkára, sörre és borra harmadfél milliárd márkát, tehát ötször annyit költenek, mint a hadsereg szükségletére. Ausztriában is nagyon sokat költenek szesz italokra, még egyszer annyit, mint a hadsereg céljaira s *huszszor annyit, mint a közoktatásra*. Egyetlen felső-ausztriai iparkerületnek huszezer lakosa 1897-ben egy millió koronát költött szesz italokra. Bécsben az iskolás gyermekeknek körülbelül ötven százaléka iszik pálinkát. Csehországban huszonöt ezer ember van, akit a rendőrség iszákosnak ismer. Ezeknek az embereknek hetvenöt ezer gyermekük van. Az elmebajosok fele az iszákosságtól lett beteg. *Hartel* után *Körber* miniszterelnök

beszélt. A miniszterelnök francia nyelven üdvözölte a kongresszust, kiemelve, hogy megkizoztaik kiküldésével a civilizált népek kormányai bebizonyították, hogy a legnagyobb érdeklődéssel kísérik a tudomány legkiválóbb férfiainak a működését a humanitásnak e munkájában. Azután németül folytatta beszédét s azt mondta, hogy az osztrák kormány számos képviselőjének kiküldésében a kongresszus bizonyosságát láthatja annak, hogy az osztrák kormány nagy érdeklődést tanúsít a kongresszus tanácskozására iránt.

Az anti-alkoholisták küzdelme az alkohol mint tápláló szer ellen irányul, még pedig nemcsak az emberi élet meghosszabbítása, hanem az emberi erkölcsök javítása érdekében is. A modern kormányok készséggel szolgálják a humanitás szent céljait s azért legőszintébb barátai e kongresszus dicső törekvéseinek. Üdvözlő beszédet mondtak még: *Schneider* felszentelt püspök, *Steiner* tartományi bizottsági tag a tartományi marsall nevében, *Neumayer* alpolgármester Bécs városa nevében. A külföldi államok képviselői is üdvözölték a kongresszust kormányaik nevében, felsorolván kormányaiknak az alkoholizmus ellen tett intézkedéseit. — Dr. *Meinert* (Drezda) beszédében azt mondta, hogy az alkoholizmus *nagy mértékben uralkodik az orvosok között*. (Heves ellentmondás.) A szónok a nagy zajban soká nem juthatott szóhoz, végre azonban arra hivatkozott, hogy maga is orvos és harminc éve küzd az alkoholizmus ellen. Erre a lárva lecsillapodott. Aztán a kongresszus megkezdte érdemleges tanácskozását. — *Forel* Ágost tanár a kultúra és a faj szempontjából foglalkozik az alkoholizmussal. Az ülés végén *Gruber* elnök visszautasította *Meinert*nek az orvosok ellen intézett támadását *Hartel* közoktatásügyi miniszter csatlakozott *Gruber* szavaihoz. Ezzel az ülés véget ért.

FÓVÁROS.

A főváros kölcsöne. A közönség érdeklődése egyre növekszik az aláírás iránt. A székesfőváros központi pénztárában a szó-szoros értelmében alig lehetett ma mozogni, mert a felek, különösen a középosztályból valók, egyre érkeztek a kisebb összegű aláírásaikkal. Ma épp ezért nem is gyülemlt össze valami nagyobb summa a székesfőváros központi pénztárában, hanem annál szebb, biztatóbb és meghatóbb volt az a látvány, hogy igen sok olyan ember, aki évek hosszú során át tudott valamelyes esékely összeget megtakarítani, a legteljesebb készséggel és bizalommal hozta el, hogy szeretett fővárosa fölhivasának ő is, a maga erejéhez képest eleget tegyen. A székesfőváros központi pénztárában ma délig 5.900.000 koronát jegyeztek.

Tíz öl helyett egy öl. A háromszögelnél eljáró mérnökök díjazásának fölemelésekor tudvaleg az a hiba történt, hogy az egy filérről két filére emelt díjat *tíz öl* helyett egy öl terület után állapították meg. A hibás megállapítás, — amely elirási hiba következménye — jóváhagyást nyert, amelyen a tanács most már nem akar változtatni. A mérnöki hivatal a tanács határozata decára ma újabb előterjesztésben azt a kérelmét fejezte ki, hogy a díjazást helyes alapon újra állapítsák meg, mert egy diurnista tévedését nem lehet a polgárság megkárosításával elűnti.

A fővárosi közigazgatási bizottság ma délelőtt ülést tartott *Márkus* József főpolgármester elnökle alatt. Első sorban a polgármester tette meg jelentését a március havi működéséről, majd a főkapitányság számolt be a főváros közbiztonsági állapotáról, az elmúlt hónapban. Az adófelügyelőség jelentése szerint az állampénztárnál 1.446.211 kor 76 fillér, a székesfőváros adópénztárában 842.173 kor. 14 fillér egyenes adót fizettek be. Az ez év március havi összes befizetési eredmény az 1.000. március havinál 200.923 kor. 32 fillérrel több volt. Bélyeg és jogilleték címén befolyt 928.754 korona 89 fillér. A kir. tanfelügyelőség az elmúlt hónapban 49 napon 70 iskolát és 253 osztályt látogatott meg. A tisztí főorvos jelentette, hogy a székesfőváros közegészségi állapota, viszonyítva a múlt havihoz, kedvező volt.

A II. kerület polgárság arra kérte ma a tanácsot hogy hozza rendbe a Lövölde mellett levő Aranka utcát, amelyben lehetetlen a közlekedés, mert az egész utca fel van árkolva.

Úszó fegyelmi ügyek. A főváros legközelebbi közgyűlésén egyik törvényhatósági bizottsági tag két — annak id-jén nagy feltűnést keltő — fegyelmi ügyben fogd interpellálni. A két ügy közül az első *Vosits* Károly tanácsosra ne-

hezedik, aki a lipótmezei vasut miatt került a fegyelmit megelőző vizsgálat alá, a másik *Heuffel* Adolf középítési igazgatónak a sertésközvágóhid hűtőberendezése ügyében tanúsított eljárására vonatkozik. Az interpelláló különösen amiatt szólal fel, mert helytelennek tartja, hogy a fővárosnak két ilyen előkelő s meggyőződése szerint ártatlanul meghurcolt tisztviselője évenként ártatlanul álljon anélkül, hogy a méltán megérdemelt nyilvános elégtételt megkapják. Az interpelláció azért is érdekes, mert a lipótmezei vasut ügyében a vizsgálatot minden irányban már hónapokkal ezelőtt befejezték.

VIDÉKI KÖZÉLET.

Polgármesterek gyűlése Szegeden. Szegeden május hó közepén az ország összes városainak polgármesterei kongresszusra jönnek össze, melynek célja országos akciót indítani a városok pénzügyi érdekeinek teljes megoltalmazására. A mozgalom élén *Zechmeister* Károly győri polgármester áll. E kongresszuson akarnak a városok a kormánnyal szemben érvényt szerezni jogaiknak és érdekeiknek, melyeket a fogyasztási adó természetű jövedelmeknek megcsökkentésére irányuló állami törekvés súlyosan veszélyeztet.

Jubiláló polgármester. Pancsova város polgármestere, *Mattanovich* Adolf e hónapban üli meg ünnepét annak, hogy huszonöt év előtt lépett a város szolgálatába. Mint tanácsos kezdte meg, 1876-ban pályáját s 1893 óta polgármestere a városnak. A polgárság körében mozgalom indult, hogy az évfordulót méltóan ünnepeljék meg.

KÜLFÖLD.

Macedon mozgalmak. A borgár kormány még sem akarja tüzzel-vaissal üldözni a macedon mozgalmat. Látszik onnan is, hogy a tegnap letartóztatott *Szarafov* már szabad lábón van. Kibocsátották a rendőrség fogházából, de a lakasan rendőri felügyelet alatt tartják. A macedon bizottság helyiségében házmozgást tartottak, de kompromittáló iratokat nem találtak. Talán nem akartak találni. A szófiai macedon egyesület mult vasárnap nagy népgyűlést tartott, amelyen tiltakozott a bizottsági tagok letartóztatása ellen. A macedoniai egyesület proklamációjának felragasztásánál verekedés támadt a bizottsági tagok és a rendőr közt. A kormány megtiltotta a katonatiszteknek és az államhivatalnokoknak a macedoniai kongresszuson való részvételt. Ugy latszik azonban hogy az április 17-ére hirdetett kongresszust mégis meg fogják tartani. Egyébként egyelőre mindenütt nyugalom van, habár az ellenzéki pártok erős akcióra készülnek a kormány ellen. Általánosan feltűnik a *Telegraf* katonai politikai lapnak az a híre, hogy a bizottság elkobzott iratai között egyetlen terhelő okmányt sem találtak.

Szerb alkotmány. Az új szerb alkotmánytervezet már készen van s csak az hiányzik még a szerb nép boldogságából, hogy törvény is legyen belőle. Az alkotmány alapja a következő:

Szerbia örökös alkotmányos monarchia nemzeti népképviselettel. Uralkodója első *Sandor* király. A trón az ő közvetlen fiúleszármazottjaira megy át, de ha ilyen nincs, akkor nőutódai öröklék a trónt, de csak az egyenes ágról leszármazók, a mellékágak ki vannak zárva. Az állam vallása a görög keleti. Az összes szerbek a törvény előtt egyenlők. Nemesség nincs; szerb polgár nemesi titulust nem viselhet; a politikai bűnökre szóló haláltbüntetést, kivéve a hazaárulás esetét, eltörlik, szerb embert az országból kiutasítani nem szabad. A házi jog sérthetetlen, ép ugy a személy- és vagyonjog. Minden államilag elismert vallás (az Európában található összes vallások) az állam oltalma alatt van és teljesen szabadságot élvez. A tanítás szabad. Az elemi oktatás kötelező és pénzen meg nem váltható. Szabad a gondolatnyilvánítás és a sajtó. Nem lesz többé cenzura. A levéltitok sérthetetlen.

A
MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc oldal terjedelemben.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva			
Egy hónapra	—	—	1 kor. — fill.
Negyed évre	—	—	3 " — "
Fél	—	—	6 " — "
Egész	—	—	12 " — "
Vidéken, postai küldéssel:			
Egy hónapra	—	—	1 kor. 20 fill.
Negyed évre	—	—	3 " 60 "
Fél	—	—	7 " — "
Egész	—	—	14 " — "

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdében.

A tömeg.

A főváros nehéz napjai a vasárnapok. A rendőri sajtóiroda rendszerint a vasárnapi nap eseményeiről szolgáltatja a legtöbb hírt az újságoknak. Vasárnap éjjel verekednek össze a tót napszámok, vasárnap délután vannak a szocialista körmenetek, a tüntető séták, vasárnapra esnek rendszerint a bucsuk, amelyek egy német közmondás szerint nem éppen pusztán az ájtatosságnak vannak szentelve. Da gibt's Müuse, wie Prügel am Kirchtag, mondja a német szójárás.

A vasárnapot a fővárosi nép olyasféle pihe-nésre használja fel, hogy megtölti a kávéházakat, a vendéglőket, színházakat s más mulatóhelyeket s szórakozik egy hetrevalót. Ez a szórakozás nem mindenkor szelid. A nagy tömeg szpikológiáját már gyakran megirtak s általában megállapították, hogy a tömeg együtt fékezhetetlen, szelid. A tömegben hamar fölkaparnak a szenvedélyek, a rossz indulatok hullámai s a sok egyes ember külön-külön bár a legszelidebb ember legyen is, tömeggé verődve durva és erőszakos.

Budapesten a tömeg még fékezhetlenebb, mint bárhol egyebütt. Vasárnapokon, amikor a huszonnégy órára való felszabadulás a munkától, a hétköznapi gondjaitól amúgy is fölesigazza a kedélyt, rajokban tudat az utcára s nyári időben ki a zöldbe. Ittasultan jár-kezel az utcákon, vagy megrohanja a villamosokat, hogy aztán előidézze legyen olyan lélekkrázó szerencsétlenségnek, mint amilyen a múlt évi zugligeti villamosvasuti katasztrófa volt.

Csodálatos, hogy itt, a művelődés központjában az alsóbb osztályok népénél sokkal kevesebb a tisztességtudás, mint a vidék népénél. Az igaz, hogy a gyors fejlődés, a modern áramlatok zavaros hullámai sok szennyet és piszkot dobnak föl, amelyből ebben a rohamos áramban hűdácós ember tömeggé sok ragad rá. És sok idő fogja még csak elmosni ezt a temérdek szennyet.

Látni kell csak azt a képet, amit kint valahol a zöldben, a Városligetben, Népligetben, vagy a Zugligetben egy vasárnap délután nyújt. A féktelen mulatozásnak, bakanáliáknak, durva orgiáknak zavaros kaleidoszkopja. A boszankodás, az undor érzékét kelti fel leggyakrabban az emberben és jó lélekkel nem merülhet el a nézésébe az ember egy pillanatra sem anélkül, hogy meg ne gyűlölje önmagában is — az embert.

A téli vasárnapok és nyári vasárnapok közt pusztán annyi a különbség, hogy télen a városban levő mulatóhelyeket tölti meg a közönség. Érdekes nézni egy-egy téli vasárnap délutánján a kávéházat. Szorongásig tömve vannak közönséggel és kiváltképp — asszonyokkal. Ezek a kávéházaló asszonyok szomorú példái a modern szellem tulzó szabadelvűségének és a modern kor társadalmi engedményeinek. Kirakatizálás szerint gondosan kiöltözve ott ülnek a füstös, fülledt hávéházban kora délutántól késő estig és farkasszem néznek a férfiakkal. Az igaz, hogy hétköznapi is ott lehet őket látni, ha kevesebb számmal is. Az ilyen asszonyok aztán nem csoda, ha nem szolgálhatnak mintaképül az asszony ideáljához, a jó háziasszonyhoz, a szerető anyához. Karakterképüket megadja az az asszony, akihez egy Andrassy-uti kávéházba be-

futott délután öt órakor a cselédje azzal a réműletes hírrel, hogy a kis fiu odahaza hirtelen rosszul lett és nem tudnak mit csinálni vele. S a kávéházaló asszony erre nyugodtan azt felelte a cselédjének:

— Jó, jó, menjen csak haza, hét órára majd otthon leszek én is!

A vasárnapok a zsebtolvajoknak, csirkefogóknak, szóval a rendőrség felügyelete alatt álló söpredéknek naptárába vörös betűkkel vannak jegyezve. A nagy tömegcsoportosulásokban bő alkalma nyílik a csavargónak a tolvajlásra. Érdekes és jellemző eset az, amely egy közel vasárnapi délután történt meg az egyik Margitszigeti vendéglőben. Nagy tömeg kiránduló hűsölt a vendéglő terraszán és itta a sört. Egyszer egy frakkos, udvarias pincér végigjárja az összes asztalokat és beszede a fogyasztott italok díját. Félórával később a főpincér kelt utra, hogy összegyűjtse a sörök árát. A vendégek jó része csodálkozva jelentette ki, hogy már fizetett. Ekkor derült ki, hogy az előbbi pincér nem is pincér volt, hanem valamj nótárius csirkefogó, aki rászedte a publikumot. És abban az óriási ember-tömegben ez a merész család egész akadálytalanul megtörténhetett.

A vasárnap-éjszakák tetőzik be aztán a budapesti vasárnapok orgiáit. Szerencse, hogy még sötét leplet borít rájuk az éjszaka feketesége. Jó is nem beszélni róluk.

— ts.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Magyar Színház új igazgatója**) A Magyar Színházról érdekes híreket terjesztnek. A híresztelések szerint e hónap 7-én kellett volna meglennie a Magyar Színházi részvénytársaság közgyűlésének. Ez azonban elmaradt, mert a határozat-képességhez egész sor részvény deponálása hiányzott. Emiatt a közgyűlést elhalasztották április 17-re. Mindennek oka, hír szerint az, hogy két főur: gróf Szápáry Pál és gróf Széchenyi Péter be akarnak lépni a színházi részvénytársaságba, amely esetben a színház vezetésében is lényeges változás állna be. A társaság nem adná bérbe, hanem a maga kezelésében tartaná a színházat s élére egy művezető igazgatót állítana. Egy másik verzió szerint gróf Szápáry Pál, bátyját, gróf Szápáry László fiúmei kormányzót akarja az ügynek megnyerői s evégből tegnap Hegedűs Béla országgyűlési képviselővel, a részvénytársaság mostani elnökével le is utazott Fiuméba. Ha a terv sikerül, akkor gróf Szápáry Pál lesz a részvénytársaság elnöke, Pázmány Dénes a színház művezető igazgatója.

* **A Kir. Magy. Természettudományi Társulat** növényteni szakosztálya ma 1901. április 10-én, szerdán, délután 5 órakor az egyetemi növényteni intézet termében (Muzeum-körút 4) ülést tartott a következő tárgysorozattal:

1. Tuzson János: a) A kettős évgyűrű képződésének egyik esetéről; b) a fenyőcsemetéknek Botrytis okozta betegségről.
2. Jelentés a magyar növényteni „Repertorium” ügyében kiküldött bizottság működéséről.
3. A nemzetközi botanikai kongresszus ügyében kiküldött bizottság előterjesztése.
4. Indítvány: A magyar népies növénynevek összegyűjtése érdekében.

* **Kazinczy Ferenc emléke.** A kassai Kazinczy Irodalmi Kör elhatározta, hogy emléktáblával jelöli meg azt a házat, ahol Kazinczy Ferenc megyei jegyző korában Kassán lakott. A ház a városi Főutca van 49. szám alatt s az épület teljes épségben áll. Az emléktáblát közadakozásból csináltatják s a májusban tartandó kassai országos dalosverseny ünnepségei keretében leplezik le.

* **Kinek van igaza?** Ez a címe Tolsztoj legújabb elbeszélésének. Az orosz társadalom különböző osztályait rajzolja s bemutatja, miként vélekedik egyik osztály a másiktól. Az elbeszélést a minap olvasták föl a moszkvai nemesi kaszinóban, az árva gyermekek segítésére rendezett ünnepségen. A hallgatóság lelkesen tüntetett Tolsztoj mellett.

* **A Magyar Földrajzi Társaság** f. é. április hó 11-én, csütörtökön d. u. 5 órakor a M. Tud. Akadémia heti ülésében felolvasó ülést tart, amelyen dr. Havass Rezső társ. alelnök értekezik az 1900. év földrajzi eredményeiről.

* **Francia színészek a Magyar Színházban.** Méaly asszony operett-társulata április 17-én kezdi meg vendégszereplését a Magyar Színházban. Budapesten négy előadást tartanak a következő műsorral: első nap Mam'zelle Nitouche (Nebántsvirág), második nap Madame Mephisto; harmadik nap Le pompier de service; negyedik nap Madame Mephisto. Mind a négy előadásra előjegyzéseket már most elfogad a Magyar Színház titkári hivatala.

SPORT.

∞ **A Pestmegyei Kerékpáros Egyesület** április 13-án, szombaton este 8 órakor a Hruska-féle vendéglő külön helyiségében (VI. Kmetty- és Dalmok-utca sarkán) tartja V. közgyűlését a következő tárgysorozattal: I. Zárószámadás II. Felügyelők jelentése. III. Jövő évi költségvetés. IV. Elnök és a választmány megválasztása. V. Indítványok. Az egyesület április 14-től kezdve a következő kirándulásokat rendezi: Április 14-én, vasárnap: Vácra (33 km.), Április 21-én, vasárnap: Gödöllőre (28 km.), Április 28-án, vasárnap: Pilis-Csabára (28 km.). Találkozás: Vigszínház-kávéház. Indulás délután pontban 2 órakor.

∞ **Richmondiak küzdelme.** Kedden délután a richmondiakkal szemben a Műgyetemi Football Club állott ki. Ez esetben sem sikerült a magyaroknak a győzelemhez jutni. Az angolok győztek 4:0 arányban. Nagy közönség nézte végig az érdekes football játékot, melyen nemcsak az angol, hanem a magyar játékosok is igen szépen játszottak.

∞ **A Surrey Vanderers.** Anglia válogatott csapata Budapesten pénteken egy kombinált, szombaton egy válogatott csapattal mérkőzik.

A kombinált csapat összeállítását a következő: Kapuvéd: Batori B. T. C. Háttvédek: Zsaly M. F. C. és Lucius B. T. C. Fedezetek: Scrabák B. T. C., Kiss M. U. E., Klebersberg B. T. C. Csatárok: Szerény M. U. E. Guttmann B. T. C., Mannó B. T. C., Horváth M. U. E., Holló M. U. E.

A válogatott csapat a következő összeállításban játszik. Kapuvéd: Arvai M. U. E. Háttvédek: Fekete M. U. E. és Reiner M. F. C. Fedezetek: Lindner M. F. C., Windt B. T. C., Klein M. U. E., Csatárok: Koch M. F. C. Hochstein M. F. C., Gilly M. U. E., Missky M. F. C., Ray M. U. E.

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Mentők a tárgyaló-teremben.** Izgalmas jelenet játszódott le ma délelőtt dr. Wiener Sándor kir. büntető járásbíró hivatalaszobájában. Tárgyalás folyt a bíró előtt s a vádlottak padján két asszony ült. Baron Manoné és Grail Lipótné. Az volt ellenük a vád, hogy a Neidlinger-cég pénzeszedőjét, Spitzer Miksát, mikor hozzájuk inkasszálni jött, elverték csuful. Az egyik a téstanyujtóval, a másik egy nem kevésbé vastag bottal esett neki s alaposan kiporolták a ruháját. A vádlottok azt hozták föl védekezésül, hogy Spitzer gorombáskodott velük s ezért bántalmazták. Tárgyalás közben Báronné egyszerre összeesett s iszonyu kínok közt fetrengt a földön. Nyilván szívgyöresök fogták el. Hamarosan a mentők jöttek s elvitték a beteg asszonyt. A tárgyalást természetesen el kellett halasztani.

§ **Tizennyolc év a fegyházban.** Hódmezővásárhelyről írják: Tizennyolc év előtt ítélte el a bíróság Mohos Bálint hódmezővásárhelyi gazdát rablógylökosság miatt élet fogytiglani fegyházra. Mohos 1883-ban Fejes Mihály-nét, jómódu parasztagda feleségét megfojtotta, ládáját feltörte s abból 3500 frtot elrabolt. Pár hét alatt elfogták, a vád rábizonyult. Tizennyolc évet töltött már a börtönben s most királyi kegyelem útján szabadult ki. Fogsága alatt felesége és gyermekei mind elhaltak.

§ **Eltűnt végrendelet.** Érdekes bűntügyet tárgyalt ma a büntető törvényszék Oláh András bíró elnökelete alatt. Az ügy előzményei a következők: Két évvel ezelőtt, 1899. november 4-én elhunyt itt a fővárosban Tischmann Frigyes fűszerkereskedő és háztulajdonos. Kevéssel a haláleset után elhunyt Tischmanné is.

Mikor Tischmann elhunyt, ennek özvegye, született Jakobovits Julia, aki 10 év óta szenvedett már tudóvészben, közölgő halálát érezve, elhunyt férjének végrendeletét átadta nővérének, Gottlieb Hermann dugaszkereskedő feleségének, aki azt el is vitte magával.

Azóta ennek a végrendeletnek teljesen nyoma veszett. Ugyanazon hónap 27-én, amely hónapban Tischmann meghalt követte őt a halálba felesége is. A temetés utáni napon Tischmann testvérei felhívták Gottlieb Hermannét, hogy adja elő a neki átadott végrendeletet. Gottliebnek kijelentette, hogy ő ilyen iratról nem tud semmit sem.

Miután tekintélyes vagyronról, mintegy 30-40 ezer forintról volt szó, a rokonok nem hagyták ennyiben a dol-

got, hanem feljelentették a hatóságnak az esetet. A kerületi elöljáróság leltározta a vagyont. A végrendelet hollétének kifürkészésén a rendőrség fáradozott.

A nyomozat megállapította, hogy Tischmann Frigyes halála előtt pár nappal csakugyan tett végrendeletet s hogy ezen végrendeletet több más irattal együtt Tischmanné átadta 1899 év nov. 8-án Gottlieb Hermannénak. A megtartott házkutatás alkalmával Gottlieb Hermanné lakásában a rendőrség mintegy 6000 kor. értékű olyan tárgyakat talált, amelyek Tischmanné tulajdonai voltak. De találtak még egyebet is. Egy fogalmazványt egy végrendeletnek, amelyet maga Tischmann készített, de ez nem volt azonos azzal a végrendelettel, melynek Gottlieb Hermanné kezei között állítólag nyoma veszett.

A befejezést vizsgálat után a büntető törvényszék Gottlieb Hermanné szül. Jakobovits Terézt magának irathamisítás vétsége miatt helyezte vád alá. Ezt a vád alá helyező végzést azonban a kir. ítélőtábla megsemmisítette. Tischmann testvérei dr. Batori Dániel orvos, Stieglitz Sándorné szül. Tischman Lena és Müller Dávidné szül. Tischmann Berta vették át most a vád képviselőit.

A mai főtárgyaláson a magánvádlókat dr. Vázsonyi Vilmos képviselte, a vádlottat Gottlieb Hermanné szül. Jakobovits Terézt dr. Vaisz Sándor védte.

Elnök a tárgyalás elején bejelentette, hogy dr. Geszti Andor alügyész bár jelen van a tárgyaláson, eddig még nem váltotta el a vád képviselőit.

A vádirat felolvasása után az elnök a vádlott nőt hallgatja ki. Gottliebne tagadta, mintha ő elrejtette vagy megsemmisítette volna a végrendeletet. Amit neki nővére átadott, az csak egy fogalmazvány volt.

A tárgyalás folyik.

KÖZGAZDASÁG.

A gyár- és vállalati betegsegélyző pénztárak kezelésénél fölmerülő költségeknek a gyárosok, illetőleg a vállalkozók részéről való viselése tárgyában a múlt évben kibocsátott rendeletét módosította a kereskedelemügyi miniszter. Kimondotta a többek közt, hogy az összes ügyviteli nyomtatványok költsége nem az illető vállalkozókat terheli, hanem a részükre föntartott betegsegélyző pénztárakat. A kezelési költségeknek miként való fölszámolására vonatkozó egynemű utasítás kiadása után a miniszter föl hívja székesfőváros tanácsát, hogy ezeket a módosításokat hozza tudomására az elsőfoku hatóságoknak és mindazoknak, akik ebben az ügyben hozzá fölterjesztést intéztek.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Készárúüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 100 mm. 78.5 k. 7.90 kor. 100 mm. 78.5 k. 7.90 kor. rozsos, 400 mm. 78 k. 7.90 kor. 100 mm. 76.5 k. 7.70 kor. Mind három hónapra

Pestvidéki 1500 mm. 78 k. 7.92¹/₂ kor. 100 mm. 77 k. 7.75 kor. 200 mm. 77 k. 7.70 kor. 500 mm. 76 k. 7.62¹/₂ kor. ab Soroksár, három hónapra.

Bánsági 1900 mm. 76 k. 7.62¹/₂ kor. három hónapra.

Szentesi 1000 mm. 77.7 k. 7.90 kor. három hónapra.

Makói 3100 mm. 79.5 k. 8.12¹/₂ kor. 275 mm. 79 k. 8.17¹/₂ kor. apr. 9-re.

Zab 300 mm. 6.67¹/₂ kor. 100 mm. 6.75 kor. 100 mm. 7.00 kor. 100 mm. 6.87¹/₂ kor. kpf.

Rozs 700 mm. 7.55 kor. 500 mm. 7.62¹/₂ kor. 100 mm. 7.55 kor. készpf.

Értéktőzsde.

Az előtőzsde szilárd irányzattal nyílt meg és csekély ingadozások után az értékek körül osztr. magy. államvasuti részvények emelkedtek és legmagasabb áron zárultak.

A helyi értékek piacán a két villamos vasut részvények szintén javultak.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	711.50	—
Magyar hitelrészvény	715.	—
4 ^o / _o -os koronajáradék	92.	—
Leszámitolóbank	453.	—
Jelzálogbank	456.50	—

Rima-Murányi	—	—	519.	—
Államvasut	—	—	704.75	—
Városi villamos vasut	—	—	315.	—
Közuti vasut	—	—	590.75	—
Salgótarjáni	—	—	—	—

Délután 1 órakor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	711.50	—
Magyar hitelrészvény	715.	—
4 ^o / _o -os koronajáradék	92.	—
Jelzálogbank	456.50	—
Leszámitolóbank	453.	—
Rimamurányi	519.	—
Államvasut	704.75	—
Városi villamos vasut	315.	—
Közuti vasut	593.	—
Salgótarjáni	621.	—

REGÉNYCSARNOK.

Szerelem a siron tul.

— Regény, —

3

— Hja! akkor még fiatal valék, — folytatá a kapitány — nagyon fiatal. És majd meglátják önök, hogy mire vitt még fiatalságom, hihetetlen, az igaz — de — igaz az —

Ezen szavaknál a terem gázlámpái hirtelen kialudtak s mi teljes sötétségben maradtunk.

A kapitány hallgatói általános hahotában törtek ki s anélkül, hogy csak egyik is törődött volna a történet folytatásával, felkeltek az asztaltól.

— Uraim, éjfél elmúlt! — szolt a pincér.
— Szerencsés utat kapitány ur!
— Köszönöm uraim!
— Tehát ez már elhatározott tény, hogy ön csakugyan elutazik kapitány ur?

— Néhány óra múlva.

— És visszajön-e nemsokára kapitány ur?
Igy hangzott a hallgatók ajkairól és a sok között egy sem kérte: Kapitány ur, kérem folytassa történetét — halljuk elbeszélése végét... a végét!

II.

Egész éjjel alig tudtam aludni a kíváncsiságtól, mi a kapitány elbeszélésének vége. Másnap kora reggel a kikötőbe siettem, hátha a kapitányt megtalálnám. Azt tudtam, hogy a kapitány hajójának neve: Zerge.

Egy vám-hivatalnokhoz fordultam, ki a rakparton ide-oda járkált.

— Ugyan kérem, nem mondaná meg, merre horgonyoznak a hajók, most...

A vámhivatalnok nem hagyott kibeszélni.

— Már elvitorláltak.

— Mind?!

— Egy még a kikötőben van.

— Ismeri a kapitányt?

— Nem.

— Magas férfit?

— Igen. Durva gyapju-zubbonyt visel?

— Ez ő!

— No hát ő még itt van — felelt a vámhivatalnok.

Sebes léptekkel akartam a hajót felkeresni, midőn a hivatalnok megfogta karomat.

— Ön nem fogja ott találni a kapitányt.

— Miért?

— Mert a kórházba ment.

— Biztosan tudja?

— Épen most láttam.

— Felfogom keresni a kórházban, ha ön oly szives volna megmutatni az utat?

A hivatalnok megmutatta s én öt perc múlva már a kórház kapuján csengettem.

Majdnem egy felőráig kellett várakoznom, míg az intézet egyik hivatalnokával beszédbe eredhettem.

— Uram, — szolt a hivatalnok — a kapitány ur már háromnegyed óra előtt hagyta el kórházunkat s ha nem találkozott vele, ugy alkalmasint más uton ment a kikötő felé.

— Ez esetben nincs más teendőm, mint a kikötő felé sietni.

— Nagyon sajnálom...

— Én sokkal jobban sajnálom, mint ön, — alászólgája.

Inkább szaladtam, mint mentem azon az uton visszafelé.

Midőn a dohányraktár kapuján keresztül siettem, megpillantám ama szöke ifjút, aki a „Zerge“ kapitánya mellett ült, midőn az történetét elbeszélte.

Ő köszöntött és én siettem udvariasságát felhasználni.

— Ismeri a kapitányt?

— Melyik kapitányt?

— Aki tegnap este az Arany oroszlanál azt az érdekes történetet elbeszélte!

Az idegen ezen szavaimra éles tekintetet vetett reám s hirtelen válaszolt.

— Én is mint ön, csak tegnap este láttam először a kapitányt.

— Mily kár! Nemde uram, mily kár, hogy nem hallottuk az érdekes elbeszélés folytatását, igazán nagy kár!

Finom mosoly vonult át az idegen arcán s ajnákozó szavaimra.

— Azért, bármibe kerüljön is, fel kell találnom őt!

— A kapitányt?

— Igen uram

— Kétségkívül kereskedelmi ügyekben?

— Bocsánat uram, — mondtam, — hogy megszakítom, de a kapitánnyal elutazása előtt mindenesetre beszélnem kell! — Adieu!

A rakpartra értem.

Keresem a „Zergét“.

Mar nincs itt — szemeim hiában fürkészek a sok hajó között. Végre megpillantom, de már teljesen felszerelve, indulásra készen, a vitorlák felhuzva.

Nyáiban husz csolnak is elvitt volna nyilbességgel a „Zerge“ fődézetére, de mert, télen a csolnakok mind ott heverték a kőparton.

— Mit tegyek?

— Semmit sem tehetek...

— Ah! A vitorlákat felvonják — a „Zerge“ tova sikamlik — oda, oda van történetem.

(Folyt. köv.)

Magyar királyi államvasutak.

8319. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Fülek állomáson létesítendő 52.30 m² területű egy emeletes váltóállító-torony és egy kétrekeszű különálló árnyékszék építésére.

A tervek, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1898-ban kiadott általános és részletes feltét-füzetek és az 1890. évben kiadott „Épületek leírása“ Miskolcon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában Szemere-utca 29. sz., I. emelet a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi április hó 23. án déli 12 óráig kell benyújtani, alólírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a Fülek állomáson létesítendő váltótorony építésére.“

— Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi április hó 22-én déli 12 óráig, 470 korona azaz négyszázhetven korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Miskolc, 1901. április hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

TÁVIRATOK.

Transzváli háború.

Nyl-Stroom, ápr. 10. Plumer serege Pietersburgtól husz mérföldnyire van és csak kevés ellentállást talál. A burok mult éjjel elváltak a távirat-drótot, de egy páncélos-vonat csakhamar helyre hozta a kárt. Szakadatlanul érkeznek bur toglyok a brit táborba.

Pretória, ápr. 10. Plumer megszállotta Pietersburgot és 2 gőzmozdonyt és 39 vasuti kocsi ejtett zsákmányul. A burok csekély ellenállást tanúsítottak. Az angolok részéről 2 embert megöltek, 1 embert megsebesítettek. A burok Plumer megérkezése előtti éjjelen kiűritették a várost. Két löszrel telt kocsirakományt a Ievgöbe röpitettek. Smithfield közelében a Bosman-koppon az angolok 50 lóval és élelmi készletekkel 16 burt fogtak el. Aberdeentől északra mintegy 10 mérföldnyire a várostól körülbelül 100 lanciaerőből és yeomanri legénységéből álló osztalet 400 bur megtámadott. Miutan napkeltétől 11 óráig ellentállottak, körülfoztak és elfogták őket. Csupán 25 ember menekült meg.

Kinai bonyodalom.

Peking, ápr. 10. A szövetséges hatalmak összes parancsnokló tabornokai ma a téli palotában Walderssee elnöklote alatt értekezletet tartottak, amelyen a Kinával kötendő egyezménynek VIII. és IX. cikkét tárgyalták és helybenhagyták. A tabornokok megállapodtak a kérdés gyakorlati megoldására nézve is és megállapodásukat közölték a kabinetekkel.

Petervár, ápr. 10. A hivatalos körök véleménye szerint Oroszországnak nincs joga idegesnek vagy nyugtalannak lenni. Az oroszok Mandzsuriában ezután is, mint eddig, beati possidentes. Azonkívül Oroszországnak három külön szerződése van a három mandzsuri tartomány dszjandsonjaival. Ezek a szerződések jövőben is hatályban maradnak, e szerint formailag is minden rendben van. Vajjon ez a három szerződés egy összefoglaló szerződéssel helyettesíttetik-e, az lényegtelen. Oroszországnak most már nincs mit tárgyalnia Kinával. Ha a kínai kormány óhajja, hogy Mandzsuriában mielőbb visszanyerje előbbi állását és a kínai ügyekre vonatkozólag külön egyezményt akar kötni Oroszországgal, úgy kezében van e szerződés szövege és azt mindig aláírhatja.

Touloni ünnep.

Nizza, ápr. 10. A város tegnap este Loubet elnök tiszteletére lakomát adott, amelyen mintegy háromezer ember volt jelen. A nizzai polgármester felköszöntőjére Loubet megelégedéssel konstataelta, hogy Nizza lakosai, mint általában minden francia, határozottan kifejezték azt az akaratukat, hogy a köztársaság a pártviszályok fölé emelkedjek.

Nizza, ápr. 10. Loubet elnök a prefekturába való visszaérkezése után Ferdinánd bolgár fejedelem látogatását fogadta, aki negyed óráig időzött az elnöknel. Ezután Boris orosz nagyherceg látogatta meg az elnököt és néhány percig időzött ott. Délutáni fél 5 órakor Loubet elnök viszontlátogatást tett a bolgár fejedelemmel és Boris nagyhercegnél.

Waldeck-Rousseau állapota.

Páris, ápr. 10. Waldeck-Rousseau miniszterelnök egészségének teljes helyreállítása végett valószínűleg csütörtökön délvidékre utazik.

Páris, ápr. 10. Mikor Loubet elnök elutazása előtt meglátogatta Waldeck-Rousseau miniszterelnököt, az utóbbi azt mondta, hogy betegségére való tekintettel szeretne lemondani hivataláról. Loubet annak a reménynek adott kifejezést, hogy Waldeck-Rousseau nemsokára felépül betegségéből és akkor azután gondolni sem fog többé a lemondásra. Waldeck-Rousseau miniszterelnöknek ma jó éjszakája volt. Állapota nagyon kielégítő és gyógyulása most már szépen halad.

NAPIHIREK.

Budapest, ápr. 10.

— (Az udvar Budapesten.) A bál az udvarnál tudvalevőleg kedden, április 30-án lesz. Ez alkalommal azokat az udvarképes urnöket és urleányokat, akik az udvarnál még nincsenek bemutatva, *Mária* Jozefa királyi hercegnöknek be fogják mutatni. E bemutatásokra vonatkozó jelentkezések gróf *Andrássy* Aladárné, született *Wenckheim* Leontin bárónő palotahölgynél hétfőn április 15-én és kedden április 16-án délután félhárom és hatóra között a grófné palotájában (Andrássy-ut 59) történnek. Aki személyesen meg nem jelenhetik, a jelentkezést, budapesti szállásának megjelölésével, írásban vagy távirati uton is végezheti. Az udvari bál után több főuri est és ünnep lesz; így május elsején gróf *Wenckheim* Frigyes ad bált, május másodikán gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagynál lesz est, május harmadikán pedig gróf *Szapáry* Pál szintén ad bált.

— (A herceggímás elutazása.) *Vasary* Kolos biboros herceggímás dr. *Kohl* Medárd püspök kíséretében ma Budapestről Balatonfüredre utazott, ahonnan e hó 24-én néhány napi tartózkodásra ismét visszatér a fővárosba.

— (Tüntetés az angol király ellen.) Berlinből jelentik, hogy mikor az angol király trónralépését notifikáló angol küldöttség tegnap este Pétervárról Berlinbe érkezett, kellemetlen incidens történt. Midőn ugyanis a követség a Bristol szálló elé ért és a kocsikból leszállt, nagy néptömeg gyűlt össze, amely az angolokat zajos abcugolással fogadta és tüntetőleg éltette a burokat. Egy tüntetőt letartóztattak. Az angol ellenes tüntetés következtében ma az „Unter den Linden” utcában több száz gyalog- és lovasrendőr foglalt állást több rendőrtiszt vezénylete alatt. A rendőrök kordont vontak a Bristol-szállótól egészen a királyi palotáig. A kordon mögött sűrű tömeg foglalt állást.

— (Az oroszországi forrongások.) Pétervárról jelentik, hogy a carskoje-szeloi palotát valódi erőddé alakították át. A parkot köröskörül három sor katonaság őrzi, amelyen belül csakis megbízható embereket bocsájtanak. Minden ajtó előtt tisztiőrség áll. Azonkívül az egész környéken kozákok és titkos rendőrök cirkálnak. A cárné elbocsájtotta első komornáját, *Vodin* Klára francia leányt, akiről kitént, hogy szerelmes volt egy orosz diákba. *Alexis* titkosrendőr-ügynök ugyanis az egész cári palotát átkutatta és *Vodin* kisasszony fehérneműi között egy orosz diák levelére akadt, melyben a következő mondat volt olvasható: „Oroszországot legalább is egy századdal fogjuk előbbrevinni!” A cárné azt akarta, hogy *Vodin* kisasszony azonnal térjen vissza hazájába. A leány azonban szive vágyának engedelmeskedve, az illető diák szüleihez ment lakni és kijelentette, hogy bármédig tart is, megvárja amíg ideálja kiszabadul a fogságból. Ugyancsak elbocsájtották *Ivorski* udvari zongoramestert is, mert szobájában az orosz diák-himnusz példányát találtak meg. *Ivorski* azt állította, hogy a himnusz névtelenül küldték neki, de ennek dacára azonnal el kellett neki hagynia a cári palotát. Az utóbbi hetekben ezrével érkeznek a névtelen levelek a cár címére. Ezeket a leveleket egy külön teremben regisztrálják, vizsgálják és nyomozzák az íróit. Mihelyt valakit elfognak, a vallatásnál ráolvassák a fontosabb leveleket és ezen az alapon már sok fontos dolognak jöttek a nyomára.

— (Elhunyt egyetemi tanár.) Dr. *Halász* Ignác kolozsvári egyetemi tanár, a kiváló nyelvtudós, aki a magyar és az ugor nyelvről tartott összehasonlító előadásokat, tegnap este kilenc órakor a Herczel-féle szanatóriumban meghalt. Dr. *Halász* tegnap délben súlyos operációt állott ki. A megboldogultat fivére, *Halász* Gyula brassói reáliskolai tanáron és dr. *Halász* Lajos szatmári kerületi tisztvi orvoson kívül nagyszámu rokonsága és számos tisztelője gyászolja.

— (Ferenc Ferdinánd új birtoka.) *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, mint *Zimonyból* írják, *Szlavóniában* birtokot vásárolt. *Zimonyban* megvette az *Obedska* Bara-féle birtokot. Azonkívül tárgyalások folynak a *Zimony* mellett levő egész kupinovói vadászterület kibérlése végett, amely mellé egy kis vadászkastélyt akar építtetni. *Ferenc Ferdinánd* legközelebb leutazik nejével, *Hohenberg* hercegnővel új birtokára és *Kupinovóban* *Hermann* földbirtokos házában fog megszállni.

— (Kresz Géza halála.) *Kresz Géza* a *Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület* igazgatója ma hajnalban hosszas szenvedés után meghalt. Öt nap óta feküdt eszméletlenül

Kresz Géza Vesebaját *Székács József* főorvos, *Hermann Béla* és *Aczél Károly* doktorok kezelték. Az utolsó éjszaka családján kívül dr. *Aczél Károly* volt mindig ágya mellett s reggel 5 óra 7 perckor érte el a halálát. Az ő neve ugyszólván össze van forrva a *Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület*ével, melynek alapítója, szervezője és igazgatója volt. Életének egész munkásságát a humanizmusnak, a közjónak szentelte. A mentőegyesületet nemcsak, hogy külföldi minta után megcsinálta, hanem olyan újításokat tett, melyek az idegenben csak késő évek mulva találtak követésre. *Kresz Géza*nak európai hírneve volt nemcsak e téren, de egyáltalán az orvosi tudományokban. Mint szakiró aratott nagy elismerést. Az utóbbi években fáradhatatlanul küzdött a mentési tanfolyamok felállításá körül, de aztán megakasztotta őt a munkában régi vesebaja, mely az utolsó hetekben mind rohamosabban kezdett fellépni, míg végre ma véget vetett életének.

A mentőegyesület választmánya a haláleset alkalmából kitűzette a gyászlobogót s 11 órakor gróf *Andrássy* Aladár elnöklote alatt ülést tartott. Az egyesület külön gyászjelentést adott ki. A temetés pénteken délután 4 órakor lesz az egyesület palotájából. A ravatalt az egyesület termében állítják föl.

— (Aranygyapjasok miséje.) A nagyheti ájtatos ünnepek a bécsi Burgban az aranygyapjasok fényes miséjével fejeződtek be, nagyszámu előkelő közönség jelenlétében. A főhercegek 1/2 11 óra felé gyülekeztek a tükörteremben, hol a király is megjelent. A főnemesek, aranygyapjasok, kamarások, titkos tanácsosok a titkos tanácsosi szobában gyülekeztek. A menet az előirt szertartás rendje szerint 11 órakor indult meg a Burg-templomba. A menet végén volt a király, a két legidősebb aranygyapjas közt. Ezek: gróf *Abensperg-Traun* Hngó és herceg *Kinszky* Ferdinánd. A templomban dr. *Wolfsgruber* prédikált. Az aranygyapjas misén *Taliáni* nuncius celebrált. A mise végeztével ugyanolyan sorrendben távoztak.

— (Bolgár tanítók Petőfi szobránál.) Husvét-hétfőn huszonhét bolgár tanító és három tanítónő *Kocey* Nikola tanfelügyelő vezetésével meglátogatta Budapestet. Tegnap délelőtt első utjuk Petőfi szobrához vezetett, ahol *Machán* Károly küsztdili járásitanító szónokolt. *Batsvaroff* Georgi fiatal bolgár tanító Petőfi és Botteff bolgár költő közt tett összehasonlítást. Végül *Palaseva* Nevena bolgár tanítónő nemzeti öltözetben lépett a talapzatra és babékoszorut tett le, amelynek szalagját még hazuról hozták. A szalagnak ez a fölírása: A nagy költőnek, a szabadsághősnek — a kusztendili bolgár tanítók. — Vülásregelire a Tanítók Kaszinójában gyűltek össze, ahol *Veredy* Károly tanfelügyelő a kaszinó nevében a Petőfi-ünnep szereplőinek átadta Petőfi műveinek diszkiadását. *Batsvaroff* és *Machán* Károly lelkesült szavakkal mondtak köszönetet a vendéglátásért és éltettek a bolgár tanító ideálját: a magyar tanítót. Délután két órakor a bolgárok Pozsonyba utaztak. *Brünn*, *Prága*, *Karlsbad*, *Bécs*, *Grác* és *Zágráb* meglátogatása után a tanítók visszatérnek hazájukba.

— (Szerencsétlenségek a tengeren.) Egyszerre három helyről is érkezik hajók szerencsétlenségéről hír. *Hamburgból* jelenti egy távirat, hogy a *Federal* nevű hamburgi gőzös *Gabo-Island* közelében, az ausztráliai partokon elsüllyedt. A hajó huszonnyolc főnyi személyzete a tengerbe fult. Ma hat holttestet vetettek partra a hullámok. — Egy másik hajókatasztrófa *Gibraltár* közelében történt. A *Bergamon* gőzös összeütközött egy spanyol hajóval s emez pár perc alatt elmerült egész legénységével s utasaival együtt. A szerencsétlenség sötétben történt s így azt se tudták, hogy mi volt a spanyol hajó neve. A *Bergamon* is erősen megsérült. — Kicsinybe mult, hogy az este nem történt baleset a fumei kikötő közelében. Tudósítónk a következőket jelenti róla: A *Bakar* nevű gőzös, mely körülbelül háromszáz kirándulóval tért vissza *Cirkvenicáról*, nyílt tengeren. *Pecinevel* szemben teljes erővel nekiment a *Buccari* felé haladó *Senj* gőzös farának. Az összeütközés ereje következtében a *Bakar* utasai elestek, a lámpák kialudtak s a hajón borzasztó rémület támadt. Nehány tapasztalt utas lebecsátotha a mentőcsónakot és a hajót körülvezvén, konstataelta, hogy a *Bakar* nem sérült meg, ellenben a *Senj* hátsó oldala beszakadt. A *Bakar* folytonos vészfütyök közt ért a kikötőbe, ugyszintén a *Senj* is. A révhatóság szigorú vizsgálatot indított még az éjjel. A *Senjt* ma szivattyúzták ki.

— (Új gimnáziumi igazgató.) A *Budapesti Köz*löy jelenti: A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Romanecz Mihály* ungvári kath. főgimnáziumi rendes tanárt a VIII. fizetési osztály második fokozatában, a nevezett középiskola igazgatójává nevezte ki.

— **(Elégett városi képviselő.)** Szabadkáról írják: Megrendítő szerencsétlenség történt Szabadkán. Mukics István városi képviselő tegnap este a meggyújtott petróleumlámpát valamilyen lelkével az asztalról. A felrobbant petróleumtól a ruhája tüzet fogott. Csak későn érkezett segítség. A szerencsétlen ember már behalt égési sebeibe.

— **(Meggyilkolt cigányprimás.)** Hangos nótázás, a mulató legények kurjongatása hangzott ki az éjszakába a németi nagy kocsma füstös ivójából. A legények ittak áldomást annak öröme, hogy az egyik gazda Csülök Mihály pénz el megrakodva tért vissza Amerikából. A nagy dáridón részt vett a falu majd minden nadrágos embere. Sorba forgott a teli kulacs, a boglyakemence mellett pedig három szál rongyos cigány húzta a kesergőt, majd vigat.

A jókedv már ugyancsak magasra hágott, mikor Pongrácz István felugrik az asztal mellől s odaperdül a kocsmá közepére Csülök Mihály uram elé. Hetyke állásba vágja magát s oda int a cigánynak, majd rázerdít a nótára.

... Hej bíró uram, bíró uram...

A többi gazdák megértették a célzást. — Közel volt ugyanis a bíróválasztás s a nótában kifejezte a falu óhaját, jelölését. Zúgták is utána lelkesen, teli tudóval a mámoros emberek Csülök nagy öröme, csak a cigány kísérté borzasztóan keserves hangon.

Pongrácz István a hamis nótázásra annyira felingerült, hogy egy súlyos tölgyfaszékkel nekirohant a primásnak.

— Ha cigány vagy, tanulj meg hegedülni vagy száradjon el a pokolban a lelked, — kiáltott rekedten Pongrácz s mielőtt megakadályozhatták volna, óriási erővel fejbe sújtotta a cigányprimást a székkel.

Orosz Mihály cigányprimás megtántorodott, arcát előntötte a vér s kettéhasította fejjel holtan terült a piszkos padlón. A hatalmas ütéstől kettérepedt koponyája s azonnal halálát okozta.

Pongrácz István borzimas tettet látva, a rémülettől nyomban kijózanodott, de hiábavaló volt minden kétségbeesett mentési kísérlete, a cigányt nem lehetett az életnek visszaadni. A gyilkost elfogták a csendőrök.

— **(Hirtelen halál.)** Nonanovics Péter iparos tegnap a Szerb-utca 3. szám alatt levő lakásán hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. — Ugyanígyen módon halt meg Bugris Ferenc az István-tér 5. száma alatt. Mind a két holttestet az orvostani intézetbe szállították.

— **(Gyilkos orvos.)** Párisból jelentik, hogy Joinville külvárosban Pezzantini orvos tizenkét törzsúrral meggyilkolta Ternois asszonyt, aki nála gyógykezelés végett jelentkezett. Pezzantini a nála tudakozódó férjnek azt mondta, hogy az asszony már régóta eltávozott lakásáról. Ez alatt a szomszéd lakásban egy Coiffier nevű asszonyt félt önkívületi állapotban talált. Amikor magához térte Coiffier asszony, elkialtotta magát:

— Pezzantini a gyilkos! meg akart fojtani, mert mindent hallottam.

Erre kifeszítették az orvos lakását és az ágy alatt találták Ternois asszony holttestét, mellette pedig Pezzantiniét, aki nyakán az ütést elvágta.

— **(Szocialisták kongresszusa.)** Szentéről jelentik: A szocialistáknak a husvéti ünnepeken megtartott kongresszusa elhatározta, hogy a kormányzat memorandumot nyújt át, amelyben a munkáskamarák föllállítását, a földmunkások napi bérének szabályozását, valamint a leghosszabb és legrövidebb munkaidő megállapítását fogja kérni. A kongresszushoz több mint ötven üdvözlő távirat és levél érkezett az ország és a külföld legkülönbözőbb részeiből.

A kongresszus tegnap folytatta és be is fejezte tanácskozásait. Récz Imre előadása után határozati javaslatot fogadott el a kongresszus, mely követeli: a) a községek teljes önrendelkező jogának biztosítását, b) az iskolaügy, szegényügy és utteher államosítását, c) az egészségügy államosítását, d) a kötött birtokrendszer megdöntését, e) a biztosítás államosítását, f) a mezőgazdasági iskolák szaporítását és azokban az ingyenes oktatást, legelsőben azonban a fokozatos jövedelmi adó életbeléptetését. Bíró István előadása és többek hozzászólása után a kongresszus határozati javaslatban követeléseképpen kimondotta a cselédtörvény és az 1898-iki földműves-munkástörvény megszüntetését. Teljes egyesületi szabadság mellett követeli a mezőgazdasági munkások és munkások szabad költözködő jogát, 14 éven alul lévő gyermekek bérmunkájának eltöltését, munkaközvetítő intézetek létesítését; követeli továbbá a teljes vasárnapi munkaszünetet és a mezőgazdaságban a munkaidőnek törvényes szabályozását. A kongresszus a legnagyobb rendben folyt le.

— **(Halálra ítélt rablógyilkos.)** Katona György a múlt évi november hó közepén a

szentesi tanyákon meggyilkolta és kirabolta özvegy Faragó Pálnét és öreg cselédjét, Búza Zsuzsannát; áldozatainak a holttestét elásta s mikor keresték őket, mindenkinek azt mondta, hogy Budapestre mentek a klinikára. Vagy két hétig ott lézengett a Faragó-tanya körül, de végre is letartóztatták és kivallatták. A szegedi esküdtszék, mint tudósítónk jelenti, Katona Györgyöt bűnösnek mondotta ki a rablógyilkosságban s ezért őt a törvényszék halálra ítélte.

— **(Öntözésből emberölés.)** Kolozsvárt a tegnapielőtti husvéti öntözés egy ember életébe került. Gurácz Mihály mohácsi születésű vízvezeték szerelő Monostoron sorba járta nő ismerőseit és leöntözte őket. E mulatság közben a garatra is felöntött. Valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy Turós György szászfenesi születésű 35 éves r. k. nős földműves a Rákócy szobor tájékon a gazd. intézet istállója közelében revolverrel d. u. 2 órakor agyonlőtte. Gurácz önként jelentkezett a hatóságnál. Tettét töredelmesen bevallotta, de azt mondja, hogy ő önvédelemből használta fegyverét, mert őt szászfenesi ember őt megtámadta s emiatt védekeznie kellett.

— **(A szultán mestersége.)** Bizonyára csak kevesen tudják, hogy Abdul Hamid szultánnak nemcsak az uralkodás a mestersége, hanem az asztalosság is. A szultán ifjkorában nagy kedvteléssel tanulta meg a butorkészítést és ma is, üres óráiban, nem kisebb kedvteléssel üzi ezt a mesterséget. A Yildiz-kioszkban pompás asztalműhely van berendezve a számára és az igazhivők ura majdnem minden nao órákat tölt ott a gyalapadnál. A szultán egyébként nemcsak a butorok összeállításában jeleskedik, hanem minden darabot egyszersmind ő maga tervez is, még pedig nagy artisztikus érzékkel. Nemrég egy maga készítette íróasztalt küldött ajándékba a cárnak és ez az asztal nemcsak célszerűségével és szépségével tűnik ki, hanem vajmi becsessé teszi a felhasznált anyagok drágasága is, amennyiben sok arany- és drágaközi-zítéssel van ellátva.

— **(A szent zsinat bölcs ítélete.)** Pétervárról táviratozzák nekünk: Ambrus karkovi érsek, aki maga is a zsinat tagja s aki aláírta Tolsztoj grófnak kiátkozását, a karkovi újságokban érdekesen nyilatkozik Tolsztoj kiátkozásáról. Az érsek csalóknak mondja Tolsztoj grófot, aki meggyalázta az evangéliumot s a következő négy váddal illeti:

1. Tolsztoj különösen azért fenyegette nagy veszedelemmel az ortodox egyházat, mert népies hangon írt elbeszélésekben szólott a néphez, amelynél azt a látszatot igyekezett kelteni, mintha tanait maguk az evangélisták hirdették volna. 2. A népcsaló azonkívül, hogy az evangéliumot önkényesen megváltoztatta, azokat a szavakat, amelyek sohasem eshetnek változás alá, bűnös szándékkal úgy magyarázza félre, hogy ezzel az egész művelt világot megtéveszti s a népet veszedelmes következtésekre csábítja. 3. Esméit nemcsak irataiban, hanem a tett propagandájával is terjesztette és bálványimádóknak nagy körben sok embert talált, akik az ő bűnös tevékenységében buzgó társaiul szegődtek. Ezek, különösen Kilkov herceg, Podjanszki, Csertkov, Abrikozov és Trigubov. Így a gonosztevő Kilkov négyszáz deszjatin terjedelmű birtokát szétosztotta szegény emberek között. De a népcsaló leányát, Tatjánát is annyira áthatották atyjának tanai, hogy azoknak a népnél titokban propagandát csinált. 4. A szent zsinat közbelelépése azért vált szükségessé, mert ezek a téves tanok már megfertőztették az orosz nép nagy részét.

Már annyira jutottunk, mondja Ambrus érsek, hogy ez a fekély az állam gépezetét is megfogta. Az egyetemen, a bíróságokon e népcsaló tanaira esküsznek: a községeknel parlamenti beszédek mondának és liberális javaslatokat tesznek. Nem is beszéltek a liberális sajtóról, a melyet legelső sorban terhel a bűn. Nem bánom, ha a liberális újságok akármennyire gyaláznak és ócsárolnak is engem, a nyolcvan éves aggyastyánt, én hű orosz ma, radok és azt kiáltom: *Éljen a cár! Éljen a szent zsinat amely ezt a bolcs ítéletet hozta!*

— **(A Barnum-cirkusz veszedelme)** Tegnap már irtunk arról a veszedelemről, amely a Barnum-cirkuszba özönlő közönséget fenyegeti a Tatterszál-pálya egyetlen kapuja miatt. A veszedelem komolyságát fokozza a versenypálya területén elhelyezett sátrak tömkelege, amelyek közt a kavargó tömeg árjában lehetetlenség a rendet föntartani. Tegnap az óriási tolongásban több nő el is ajult. Értessültünk arról is, hogy

Barnum és Bailley, mikor nagy sátorvárosukat a Tatterszalon fölláttatták, csak a ponyvák víz- és tűzmentessége iránt vállaltak felelősséget, de kijelentették, hogy más eshetőséges veszedelmekkel szemben ők semmit sem tehetnek. A kiküldött tüzrendészeti bizottság, úgy látszik, ezt a kijelentést minden tiltakozás nélkül elfogadta.

— **(A kivándorlások)** A „Statistikai Havi Közlemények” 1901. évi február havi füzetében közölt adatok szerint február hó folyamán a szorosán vett Magyarországon (Fiumével) 8607 utlevelet adtak ki. Ebből a belügyminiszter 8554, az ő felség személye körüli miniszter 45, végül a fiumei és magyar-horvat tengerparti kir. kormányzó 8 drbot engedélyezett. A kiadott utlevelek tulajdonosainak összesen 1507 utitársuk volt. Legtöbb utlevelet Brassó (703), Sáros (686), Ung (620), Nagy-Küküllő (545), Háromszék (458), Abauj-Torna (452), Szeben (443), Zemplén (430), Szepes (396), Gömör (298), Bereg (260), Alsó-Fehér (235), Árva (231), Fogaras (213), Csik (211), Bács-Bodrog (195), Tolna (175), Szabolcs (162), Trencsén (115), Borsod (115), Kis-Küküllő (105) vármegyékbeli, továbbá Budapest székesfővárosi (221) és Páncsova (48) thff. városokbeli illőségű egyéneknek adtak ki. Az utlevelek legnagyobb része Amerikába (4061), Romániába (2506), egész Európába (1940), Oroszországban (82) szólt. A Horvát-Szlavonországokban kiadott utlevelek száma 5873 volt, melyek legnagyobb része Amerikába (2329), Bosznia és Hercegovinába (1466), Európába (1239), Európába és a tengentuli országokba (232), Németországba (326) szóló érvényességgel adatott ki.

— **(Segély az ó-budai kapásoknak)** A belügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a főváros 2000 koronát adjon segélyként, az ó-budai szálló- és földművesek részére.

— **(A főváros közbiztonsága.)** A főváros közigazgatási bizottsága ma délelőtti ülést tartott, amelyen Rudnay Béla főkapitány részletes jelentésben számolt be a fővárosnak múlt havi közbiztonsági állapotáról. A jelentés érdekesebb adatai ezek: Március 18-án este felé az óbudai Krempel-malom közelében, a fűzesben egy ismeretlen, a földműves osztályhoz tartozó 13-14 évesnek látszó fiút találtak halva, fején külső sérülésekkel. A boncolás is arra mutat, hogy a gyermek bűncselekmény áldozata s ezért a rendőrség szélesebb körű intézkedéseket tett meg a gyermek kilétének s a külső sérülés okozójának megállapítása iránt, mely eddig eredménytelen maradt, sőt — ami a nyomozást leginkább megnehezíti — a megölt gyermeknek azonossága sem volt megállapítható. Számszerint 1573 bűncselekmény nyomozását fejezte be, márciusban a rendőrség. Az ember élete és testi épsége ellen 134 bűncselekmény irányult s ezek közül 67 vétség volt. A vagyon ellen irányuló bűncselekményeket illetőleg 1318 esetben fejezte be a rendőrség a nyomozást. A bíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekmények tettesei közül 141-et helyezett a rendőrség előzetes letartóztatásba. A fogház- és toloncügyosztálynál 2305 ember került elbáns alá, kik közül kihágási büntetésének elszűnése után szabadlábra helyeztek 1284-et, az előjárásokhoz kísérték 12-öt, egyéb hatóságnak vagy intézetnek átadtak 176-ot, toloncon elszállítottak 475-öt, kényszer utlevelet kapott 236, átkelesi tolonc volt 131. A toloncok közül 98-at és pedig 1-5 évig 80-at, 5-10 évre 7-et-mindenkorra 11-et. A kitiltottak közül 14 külföldi volt.

— **(Öngyilkossági kísérletek.)** Szabó András 17 éves könyvkötő segéd a Mátyás-tér 13 sz. a. levő lakásán melbe lőtte magát. Bevitték a Rókus-kórházba. — Pucsj Anna 24 éves takarítónő Fő-utca 63 száma lakásán marólugot ivott. A Szent János-kórházban fekszik.

— **(Műkedvelő előadás.)** Aszódon tegnap este az aszódi önkéntes tűzoltó egylet javára táncal egybekötött műkedvelői színi előadást rendeztek. Előadták a „Piros bugyellár” népszínművet. Több mint 300 frt volt a bevétel. A mulatság érdekében közreműködtek: Groszner Sándor, Bolla Lajos, Nemédy Imre, Grosz Vilma, Szőlősy Pál, Poos Gizella, Matolcsy Kálmán, Boldis István, Bencsik Gyula és Erdős Salamon.

x **Hölgyeim!** Tessenek megtekinteni a Szent-Lőrinci porcellán-festőgyár városi raktárában, Teréz-körút 32. sz. a. naponta beérkezett újdonságokat. Szent-Lőrinci porcellán-gyár. Városi raktár Budapest, VI., Teréz-körút 32. sz. Kuhinka István K. örökösei üveggyárának főképviseelője és egyedüli raktára.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Csúz és köszvénynél

hatásban felkínálhatlan a Zoltán-féle csúz- és köszvény elleni kenőcs, mert a beteg, kik 15-20 ére szenvednek s furdókat és gyöngyszereket használtak eredménytelenül, — e szornok köszönhetik meggyógyulásukat, úgyleg 2 korona.

ZOLTÁN BELA gyógyszerárában
BUDAPEST,
V., Sétány-utca és Szabad-
ság-tör sark.

Az ország legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrása!

Nagybani eladás. Saját műteremben kapható.
Duplaszélű ruhakelme legújabb színekben
25 krtól 35, 45, 60, 75, 90, 1 frtig.
Francia batiztok 35 krtól 45, 60, 75 krig.
Fehér áttört batiztok 24 krtól 30, 35, 40 krig.
Fegő. kazmir es cloth paplan frt 3.50, 4.50

Finom atlasz paplan remek színek frt 6.50
1 készlet (3 db) ág- és asztal-terítő 4 frttől
4.50, 5.50 frtig.
Szövetfüggöny két ablakra frt 2.40, 3, 3.50
Ceipkefüggöny két ablakra 3.50 krtól 4, 5,
6 frtig.

Gyönyörű cloth blouz remek színek frt 2.50
Finom szövet es luszter felsőszoknya
frt 3.50, 4.—
Remek alsószoknyák frt 2.50, 3.25, 4.—
A legelegánsabb női ruhák frt 8.—, 10.—
15.—, 20.—, 25.—

Gyászruhák 4 óra alatt elkészítetnek.

Herczeg és Horvát Kerepesi-ut 52.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1901. április 11.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Morituri.

Kezdeté 7 órakor,

M. Kir. OPERAHÁZ.

Hunyadi László.

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

D. u. fél 3 órakor.

1848.

Este fél 8 órakor.

Huszárcsiny.

VIGSZÍNHÁZ.

Ocskay Brigadéros.

Történelmi színmű 4 felvonásb n. Irta Herczegh F.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Postás fiu.

(The messenger boy.)

Operett 5 képb. Szövegét irták: James T. Tanner és Alfréd Murray
Zenéjét szerzették: Ivan Carvill és Lionel Monckton.

Kezdeté 7 órakor.

Rendkívül olcsó

a Szt.-Lőrinci Porcellán Gyár.

Városi raktár:

Teréz-körút 32. szám.

Finom festés. 6 szem. 26 drb.

Étkező készlet, finom ... frt 6.50
finom festés, arany szegély « 8.50
rococo diszes fest., dus arany. « 10.50

Complet 12 személyre.

Étkező készlet, fin. fest. arany: frt 18.—
diszes rococo fest., dus arany: « 21.—

Modern. Újdonság! Elegáns.

Étkező barok ibolyavirág dus
arany. 6 személyre ... frt 14.—
ugyanaz 12 személyre ... « 25.—
remek étkező minden minta
nélkül, finom porcellán,
szép fazon, dus aranyo-
zással 6 személyre ... « 16.—
ugyanaz ... « 28.—

Elegáns, finom festés.

Thea-készlet, elegáns, 6 szem. frt 3.75
ugyanaz 12 személyre ... « 7.—
rococo diszes fest., dus arany.
6 személyre ... « 4.75
ugyanaz 12 személyre ... « 8.—
Kávészlet, finom, 6 szem. « 2.50
csavart diszes. fin. 6 « « 4.—
Mocca-készlet platauval ... « 5.50
Csiszolt finom üvegekészlet
6 személyre ... « 2.50
csillagvésett ... « 12.50

Függő-lámpák, majolika 5 frt-

tól feljebb.
35 cm. ernyő átmérő ... « 9.—
40 cm. « « ... « 15.—

kérjük a minta színezetét és virágját megnevezni.

Csomagolás ingyen!

Vidéki megrendelésnél

Figyelemztetés! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajtall a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐLVALÓ
és ha mint olyant ajánlják,
tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági és kerti magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN.

Irodák és raktárak: VII., Rottenbiller-utca 38. száma.
(Közúti villamos megállóhely.)

Elárúsító helyiségek: VI. kerület, Andrassy-ut 23. szám.
(A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét k.vánatra ingyen
és bérmentve küldi.

Szervusz pajtás!!

Hová oly sielve! Megyek Agulár
Edéhez. El sem képzelheted, mily
óriási választékot találsz ott, kizá-
rólaj saját készítményében, bá-
mulatos olcsó árak mellett
Nem tartszát készségről ki-
cseseről, vagy a pénzt
visszaadja. Tartós-
sáért pedig fele-
lősséggel
szavato!

Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp 3.—
Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel 3.20
Férfi vikszos elüftözös cipő, gavallér forma 4.—
Divatos barna vagy sárga bagara, előlkapcsos 4.—
Szalonlak, kezlyubórszár, fűzős vagy cugós 4.—
Box Calf, borjubőr fűzős cipő 4.—
Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 2.30
Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.—
Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.30
Szalonlak, fűzős vagy cugós 3.50
Divatos barna vagy sárga fűzős cipő 3.40
Fekete vagy barna zerge félcipő 2.20
Több száz divatos ábrakkal ellátott árjegyzékem, mér-
tékevesési utasítással együtt ingyen és bérmentve.
Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.

Agulár Ede BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 6.
A New-York palotával szemben. Kérem a címre
ágyelni.

A „Magyar Orvosi műszertár”

orthopaediai műintézetében

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 32 a. sz. alatt

(Rókus kórházzal szemben.)

SÉRVKÖTŐK

Egyoldalú: 3, 4, 5, 6 frtért.

Kétoldalú: 6, 8, 10, 12 frtért.

a legkiválóbb kivitelben kapha-
tók. Műlábak, műkezek, mű-
fűzők ferdennőtteknek,
egyenestartók, haskötők,
görcsérhársnyak stb. stb.,
mérték szerint jóállással ké-
szítettek.

A betegápoláshoz szükséges ösz-
szes cikkek, valódi francia óvr
szer-különlegességek nagy vá-
lasztékban és jutányos árak
mellett kaphatók.

Leiklismere' es kiszolgálás.

Zárt árjegyzékét ingyen és bérmentve küld
a vállalat.

Czimbalnaim,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 76 firtól külön-böző árban kaphatók. Mint-hogy az idő szerint a szimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utó-létezőn találmányom van, így javításokat és átalakítá-sokat is elfogadok, a hang javulásáért és tartósá-gyáért kezeséget vállalok.

Habits Antai

bangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.

Arjegyeket bérmentve kld.

Vegyszerek, gyógy-szerek, kőszerek, pi-pere- és illatszerek, ajánlható legjobb bevá-sárlási forrása

KIRTSCHMAROFF A.
szerecsen drogeria
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-út 33. sz.

Külföldi,
valódi székely konyha.
Ebéd, vacsora 20 forint-ért, a Pehéri szálloda
éttermében **Ürmösiné,**
Kerepesi-út.

Magyarország
leghírnevebb
ásvány-gyógyfor-rásai a

Bikszádi
gyógyt mint a
drága Selters. A
Sztojhai
azonos a karls-badival.
Bérlők: **Almer**
Lajos és Károly,
Nagybánya.

10 firtért

tanítók hölgyeket rajzol-ni, varrni, szabni ke-zesség mellett.

Hoffmann Karola
műszabásati és varrótan-Intézete

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 23.

Ki nappal el van foglalva
az esti tanfolyamra jöhet.
Ugyanott elegáns ruhák ké-szítése is elvállaltatik.

Egyházi szerek,
jobogók, képek és könyvek
legelőbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág
utca 2. sz.

Megjelentek

tavaszi és nyári idényre szóló divat szövetek
25-30 koronáért feltűnő
elegáns öltönyöket, felöltöket, téli kabátokat gyapju-kelméből mérték szerint saját műhelyemben készílek.
Wehr Sámuel M. férfi szabó és ökl. műszabász.
Budapest, VII., Nagydófa-utca 18., I. em.
Vidékre mintákat és mértékveteli utasításokat kld.
A nem rendelők is megtekinthetik a gyönyörű szöveteket.

Való-

di francia különle-gességeket (gummi és halhólyag, összes női óv-szerek stb.) **csakis F. Bergerand** fiú leg-hírnevebb párisi gyá-róstól legelőnyös-bben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegy-zék ingyen és bérmentve küldeték.

Irodába,
szép folyékony írás-sal bíró gyakornok leány (keresztény) 30 korona kezdő fize-téssel azonnal alkalmazást nyerhet. Sa-játkezűleg írt aján-latok IX., Calvin-tér 8., II. udvar, II. eme-let ajtó 15. adandó be.

Egyházi szerek,
jobogók, képek és könyvek
legelőbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág
utca 2. sz.

„GUZI“-kenőcs.

Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást válllok minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi“-kenőccsel naponta egyszer bekenek, mi által a bőr töelötti elrepedése ki van zárva. 1 tégely ár 40 kr. — Mindenki, ki cipőit nálam szerzi be, 1 tégely „Guzi“-kenőcsöt kap ingyen. — Vidéki megrendelés csupán 30 kr. posta költséggel jár, nem megfelelőket visszaveszek és ezennel kötelezem magam a pénzt visszaadni.

Férfi vix sima cipő, erős kivitelben kenőccsel
3.—, Férfi vix betétes cipő, erős talp
elegáns 3.30, Férfi vix fűzős cipő gaval-lér forma 8.50, Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.—, Szalonlak fűzős v. cugos cipő, elegáns 4.—, Legelőnyosabb „box kalf“ bőr, fűzős v. gombos cipő, lelegelegánsabb francia szabás 4.50. — Női legelőnyosabb zergebőr cugos vagy fűzős 3.—, Női legelőnyosabb zergebőr gombos cipő 3.50, Szalonlak fűzős v. cugos cipő elegáns 3.50, Divatos sárga vagy barna bagaria fűzős cipő 3.20, Párisi divat „box kalf“ bőr fűzős v. gombos cipő, elegáns gaval-lér forma 4.—

Mértéknek elegendő, ha a láb talp harisnyában egy papírlapra rajzoltatik. Kérje több száraz ábrával ellátott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök. Tisztelettel
Agulár Dávid Fia
BUDAPEST,
Deák-tér és Király-utca sarkán.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag

R. B. 86967. sz.

gyógyít és felüdít kezeség mellett.

E készülék gyógyít és segít fel-, föl- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nyughatatlanság, a szívverés, szivörgések, asztmatikus rohamok, a gyomorgöröcsök s egyéb göröcsök, az étvágytalanság, a hideg kezök és lábak, a nemünyengülés, a csusz, köszvény, ischias, a gyengeség s a fényérzékenység bajában; influenza s a való járó hátfájásoknál; különösen ideggyógyászati és a való járó álmatlanság s különféle gyengeségi állapotok bajában; a rendetlen vérkeringés bajában s még sok más oly bajban, s melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szerepe. E készü-léknek tagadhatatlan előnye az, hogy nem csak időről-időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradtat az az emberre, s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a leghaladatosabb övözer az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában levő öltönyöket s bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindonki által megtekinthetők. A kit legelőbban 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni. Figyelmeztetem a t. ez. közön-séget, hogy az én készülékem nem tévesztendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Német-orozágból, sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló gyógyító erejével fogva általánosan elismert, közkezdett és elterjedt. Már csak rendkívül olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 3 frt vagy 6 korona. Kis készülék ára 2 frt vagy 4 korona.
Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnel nem hosszabbak. Csak gyermekeknek s nagyon érzé-keny nőknek való.

Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:
MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R.
Kálmán-utca sarkán.

Aláírási fölhívás

Budapest székesfőváros

30,000.000 korona névértékű

4 százalékos kölcsönkötelezvényeire.

Budapest székesfőváros közönsége 1896. évben különféle új közérdekű beruházásokra százmillió korona névértékű, 4%-kal kamatozó, 50 év alatt törlesztendő kölcsön fölvételét határozta el. E kölcsönből eddig részben eladottat, részben kisorsoltatott 53,560.400 korona névértékű költ. lezvény; a még megelvő eladatlann és kisorsolatlan kötelezvényekből 30 millió korona névértékű kötelezvényt a székes-főváros közönsége ezennel nyilvános aláírásra bocsát.
A kölcsönkötelezvények tőkéjeért és kamataiért Budapest székesfőváros az 1899. évi vagyonmérleg szerint 200 millió korona tiszta értéket meghaladó összes ingó és ingatlan vagyonával, nemkülönben mindennemű jövedelmével szavatol.
A kölcsönkötelezvények és azok kamatszélvényeinek teljes bélyeg-, illeték- és adómentességét az 1896. évi XVII. törvények biztosítják.
A pénzügy. urnak 55934/1897. sz. rendelete szerint eme kölcsönkötelez-vények a pénzügyi igazgatás összes ágazataiban üzleti biztosítékkal s bánatpénzül elfogadhatók.

A kölcsön részkötelezvényei 200, 1000, 2000, 5000 és 10.000 korona névértékűek, bemutatásra szólnak s a névérték 4%-ának megfelelő félévenként utólag minden év március 1-én és szeptember 1-én esedékes kamatszélvények el vannak ellátva.
A százmillió koronás kölcsön 1897. március hó 1-től számított 50 év alatt fél-évenként március 1-én és szeptember 1-én tartandó sorsolások útján kerül törlesztésre. A kisorsolt kötelezvények teljes névértékben minden levonás nélkül vált-atnának be.
A kölcsönök fölmondása vagy nagyobb mértékben leendő kisorsolása 1907. évi március 1-ig ki van zárva.
A 30 millió korona névérték erejéig most eladásra kerülő kölcsönkötelez-vényekre f. évi április hó 9-től 13-ig bezárólag terjedő öt napon át

nyilvános aláírásokat elfogad: a székesfőváros központi pénztára

a hivatalos órák alatt, továbbá a következő budapesti pénztáraknál:

- az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe,
- a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
- a Budapesti Bankkegyesült Részvénytársaság,
- a Budapesti Takarékpénztár és Orsz. Zálogkölcsön Részvény-társaság,
- a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
- az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
- az Első Magyar Iparbank,
- a Hazai Bank Részvénytársaság,
- a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság,
- a Magyar Általános Hitelbank,
- a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság,
- a Magyar Jelzálog Hitelbank,
- a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank,
- a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
- a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület,
- a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,

valamint a nevezett intézetek helybeli fiókjai a szokásos üzleti órákban.

Az aláírási föltételek a következők:

1. Az aláírási ár a névérték 87 százaléka azaz minden 200 koronás köte-lezvény után 174 korona, hozzáadva a folyó szelvénykam. tokat. A jegyezhető legkisebb névérték 400 korona.
2. Az aláírás alkalmával az aláírt névérték után 5 százalék biztosíték teendő le készpénzben vagy takarékbetét könyvben, vagy a budapesti értéktőzsdén jegyzett s a névérték szerint számítandó óvadékképes értékpapirban. Készpénzbiz-tosíték után kamat nem fizetetik.
3. A székesfőváros föntartja magának a jogot, hogy tulajgyezés esetén az aláírt összegetek belátása szerint szabadon leszállíthassa s azokat végérvényesen megállapíthassa.
4. A székesfőváros által megállapítandó összegnek megfelelő kölcsönkö-telezvények egyik felerészét f. évi április hó 22-től május 6-ig bezárólag, másik felerészét pedig f. évi október hó 1-től 15-ig bezárólag az aláírási helyen, s illetőleg a hol a biztosíték letételtett, az aláírók annál is inkább átvenni kötelesek, mert ellenkező esetben az át nem vett tételeknek megfelelő biztosítékok a székesfőváros javára fognak elszámoltatni.
Az átvétel megtörténte után az átengedett összegnek megfelelő biztosíték beszámíttatik, illetőleg visszaadatik.
Kelt Budapest, 1901. évi március hó 31-én.